

ogsaa detailleret at have Indseende med Nyanlæg, bl. a. for at sikre fattige Egne af Landet. Del i disse Virksomheders samfundsmæssige Goder, maatte naturligvis afhænge af, hvilken Vægt man maatte lægge paa det rigsdagsvalgte Element i disse Virksomheders Bestyrelse, om man vilde tillægge det nogenlunde samme Betydning, som man nu tillægger Finansudvalget. Men selv om man maatte mene, at man fra Rigsdagens Side maatte kræve en vis detailleret Forelæggelse af Nyanlæg, maatte Ledelsen dog overfor almindelige rentable Anlæg altid kunne regne med en vis tilstrækkelig rummelig Dispositionsfrihed, saa det i Virkeligheden kun vilde være de urentable Anlæg, hvor der kunde blive Tale om en Slags Interesseforskel mellem Ledelsen og Rigsdagen. Da, som jeg før sagde, Kravet om Forrentning af Virksomheden efter min Opfattelse er det eneste, der kan fremkalde og fastholde Kravet om en økonomisk Drift, maa dette Krav ikke fraviges, men Fremgangsmaaden overfor urentable Anlæg maatte da være den, at Rigsdagen efter Forestilling fra Ledelsen bevilgede et Tilskud til et saadant Anlæg, eventuelt, i værste Fald, tillige et for Aaremaal fastsat nedadgaaende Tilskud til Driften.

Takstspørgsmaalets Løsning har jeg allerede før udtalt mig om: Hovedtaksterne sanktionerede af Ministeren som Maksimaltakster, i øvrigt Frihed for Ledelsen til at ordne Detailler.

Et meget vigtigt Spørgsmaal er det, hvorledes Tjenestemændenes Lønninger bør fastsættes under en saadan Nyordning. Dette Spørgsmaal har ogsaa været et af dem, der blev mest drøftet i den borgerlige Presse ved Omtalen af mit Interview i „Social-Demokraten“. Mærkværdigvis har man fra denne Side af Pressen ment, at dette Forhold da fremtidig maatte ordnes ved fri Overenskomst mellem Personalets Organisationer og Generaldirektøren. Det var et af de Omraader, hævdede man, hvor det var vigtigst, at Generaldirektøren blev bestemmende. Jeg siger „mærkværdigvis“, for jeg har hidtil altid og ved enhver Lejlighed set den samme Presse hævde, at Tjenestemændene ved saa vigtige Virksomheder som Jernbane, Postvæsen og Telegraf ikke havde eller i hvert Fald ikke burde have Strejkeret. Og Strejkeret er jo da i hvert Fald den nærmest liggende Konsekvens af en fri Overenskomst.

Jeg vilde mene, at Spørgsmaalet om Tjenestemændenes Lønninger som hidtil maatte henhøre under Lovgivningsmagten. Af mange Grunde. Tjenestemændene er

formentlig bedst tjent hermed, og det samme gælder sikkert Ledelsen. Endvidere er det uimodsigelig rigtigt, at Driften i alt Fald meget nødtigt maa forurolikes af Lønkampe. Dernæst er Personaleforholdene i de tre Trafiketater ret ensartede, saa at en lignende Ensartethed helst burde bevares i Lønvilkaarene. Og for øvrigt er det nu kun meget faa private Virksomheder, der selv afgør deres Lønforhold med Arbejderne direkte; ogsaa der er der andre Instanser, Arbejdsgiverforeningen, Fagorganisationerne, der træder til, saa at en Sammenligning selv med de private Virksomheder aldeles ikke vilde medføre som Konsekvens nogen Forandring i de bestaaende Forhold ved Trafiketaterne. Jeg tror endvidere, at Flertallet af Tjenestemændene vilde foretrække Lovgivningsmagtens Fastsættelse af Lønningerne, og jeg tror, det samme i Virkeligheden gælder Administrationen; i hvert Tilfælde har jeg nylig fra Ledere af koncessionerede Virksomheder hørt meget stærke Ønsker om at faa slaaet fast, at de af Staten bestemte Lønninger ogsaa blev gældende for disse Virksomheders Tjenestemænd, idet Overenskomsternes aarligt tilbagevendende Udløb giver en beklagelig Uro i Virksomheden i Maanederne før og efter og tager en uforvarlig Del af Ledelsens Tid. Endelig er der, saaledes som jeg kan læse Tjenestemandsløven, den Hage ved den, at de deri fastsatte Lønninger nok kan ændres ved en ny Lønningslov, men man vil ikke kunne ophæve Lønningsloven for Trafiketaternes Vedkommende — hvad man nødvendigvis maatte gøre, hvis Lønningerne fremtidig skulde hvile paa Overenskomst —, uden at alle de af Etaternes Tjenestemænd, der var over 30 Aar, maatte have Ret til at kræve Pension eller Ventepenge af Staten. Og hvis jeg har Ret heri, bliver den Omstændighed formentlig afgørende for Bevarelsen af de nuværende Forhold.

Det, at Lønningerne som hidtil, altsaa Lønningsklasserne, fastsættes af Lovgivningsmagten, medfører jo ikke, at Stillingerne Antal ogsaa fremtidig saaledes som nu fastsættes af Lovgivningsmagten, enten paa Normeringsloven, saaledes som nu, eller paa Finansloven. Afgørelsesretten for denne Side af Sagen, Antallet af faste Tjenestemænd, sammen med Ansættelses- og Afskedigelsesretten i de Tilfælde, hvor denne nu ligger hos Ministeren eller hos Kongen, maatte naturligvis lægges over i Ledelsens Haand. Betyggelse imod urimelige Dispositioner i sidstnævnte Hen-